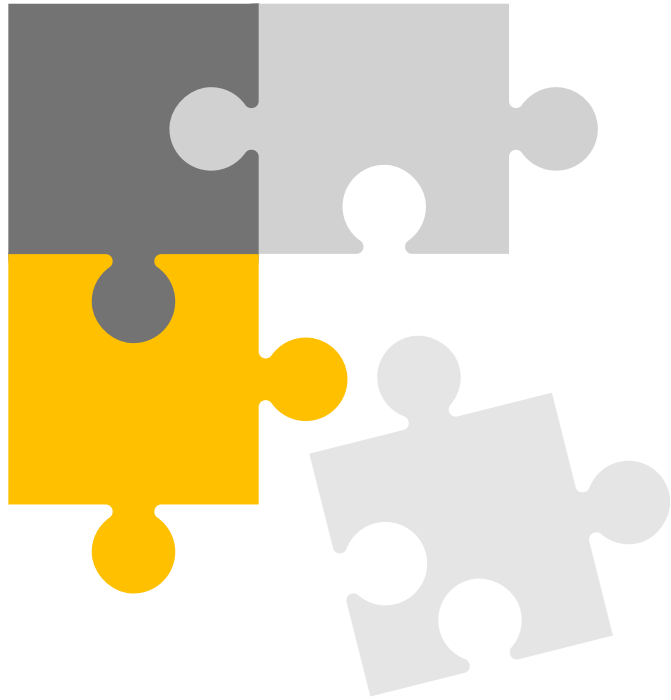

Yhteistyön malli perhesosiaalityö, lastensuojelu ja päihde- ja riippuvuuspalvelut

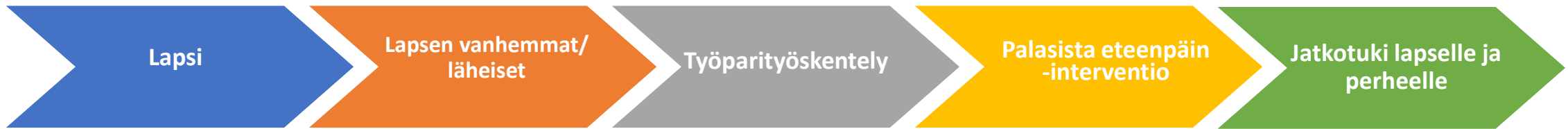
Alaikäisen päihde- ja riippuvuusongelmat.
Palaset-koulutuksen hyödyntäminen
työskentelyssä

Yhteistyön prosessi, palaset- koulutuksen hyödyntäminen

- Lapsi, jolla päihteiden käyttöä tai päihderiippuvuutta tai peli-, someriippuvuutta.
- Lapsesta tehty lastensuojeluilmoitus/ käynnistymässä palvelutarpeen arvio
- Asiakkuus päihdepalveluissa / perhesosiaalityössä / lastensuojelussa

- Yhteydenotto puhelimitse/yhteydenottopyyntö/apunappi
- Aktivoidaan työparityöskentely

- Palaset intervention mallin mukaisesti 6. teema on jatkotuen suunnittelu
- Jatkotuen suunnittelu systeemisessä viikkotiimissä

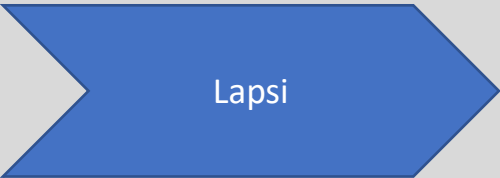

Tässä prosessissa lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta lasta (10-18.v)

- Läheisen/vanhempien hätä nuoren tilanteessa
- Nuoren oireilu on huolta herättävää (päihteet, negatiiviset oireet)
- Kerrotaan palaset-mallista
- Nuoren ja läheisten sitouduttua käynnistellään yhteistyö ja interventio ottamalla yhteyttä yhdessä päihdepalveluihin/perhesosiaalityöhön

- Palaset-mallin koostuu kuudesta palasesta
- Intervention kesto noin 3 kuukautta

Lapsi

Lapsen vanhemmat/
läheiset

❖ Huolestu ja selvitä mistä kysymys, jos lapsella negatiivista oirehtimista:

- Käyttäytymisongelmia, aggressiivisuutta
- Rikollista toimintaa
- Koulusta selittämättömiä poissaoloja, koulua käymättömyyttä
- Yksinäisyyttä, eristäytymistä

❖ Jos vanhempi/vanhemmat tuo huolta esille lapsestaan jotain yllä mainittuja oireita ja alla mainittuja ongelmia

❖ Ja jos näkyvä ongelma on:

- someriippuvuus tai pelaaminen -> vaikea irtautua sosiaalisesta mediasta, vaikka on jokin muu tekeminen menossa, ei kykene laittamaan puhelinta pois/konetta kiinni vanhempien / läheisten pyynnöstä. Pelaaminen hallitsee arkea. Kaverisuhteet supistuvat live-pelien yhteisöön, ulkoilut, harrastukset, nukkuminen häiriintyy tai jää pois. Uusia pelejä pitää saada, pelaamisen ulkopuolellakin puheissa on pelimaailma. Seurauksena käyttäytymisessä näkyy suuttumista, ärtymistä, keskittymiskyvyn puutetta, väsymystä, vetäytymistä sosiaalisista suhteista
- Päihteiden käyttöä Millaista, kuinka usein, selvitä tilanne ja näkyvät oireet. Täyttäkää yhdessä nuorten päihdemittari, linkki [tässä](#)
- Jos päihteidenkäyttö jatkuu, sekakäyttöä -> Lastensuojeluilmoitus (lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttä ja kehitystään-> alaikäisten päihteiden käytön voidaan ajatella aina olevan haitallista terveydelle, kasvuille ja kehitykselle. -> Asiakkuus lastensuojeluun. Tarvitaan tarpeen mukainen selvitys (neuvottelu/systeeminen viikkotiimi/läheisneuvonpito) jossa mukana päihde- ja riippuvuuspalvelut

❖ Koulun huoli: Lp-keskustelu ja huolen pohjalta Lp-neuvonpito -> Ammatilainen voi hyödyntää apunappia yhteydenottoon tai soitto lapsiperheiden palvelunohjaukseen. Sosiaalipalveluista työntekijä kutsuttuna paikalle -> arvio palveluiden tarpeen aloittamisesta -> palaset-malli.

- Koulupoissaolot joiden taustalla päihteidenkäyttö -> lastensuojeluilmoitus (lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään)

❖ Vanhemmuuden tukeminen/ läheisten tukeminen

- Niin lapsen kuin vanhemman kohdalla päihteidenkäyttö saattaa aiheuttaa häpeää, syyllisyyttä, huonoutta, epäonnistumista
- Ongelmakeskeisyydestä poisajattelu tärkeää. Keskitytään lapsen voimavaroihin, onnistumisiin (koulussa, harrastuksissa, kaverisuhteissa, lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksessa)
- Lapsen/nuoren päihteiden käytön taustalla voi olla mielialahäiriöitä muun muassa ahdistusta, masennusta, joita myös hoidettava rinnalla
- Vanhempien tukeminen perheen arjen sujuvuuden turvaamiseksi tärkeää. Huomioidaan vanhempien tunteet tilanteessa (häpeä, syyllisyys, epävarmuus, epäonnistuminen) taustalla voi myös olla vanhempien tai perheenjäsenten päihde- tai mielenterveysongelmia, ylisukupolvisuutta, muuta, mihin voidaan ohjata ja löytää tukea monialaisesti tarpeen mukaan.
- Tilanteen selvittäminen intervention avulla on systeemistä, monialaista ja kohdennettua tukea ja ohjausta. Jatkosuositukset ja ohjaus viimeisellä, kuudennella kerralla auttaa ja tukee perhettä

Työparityöskentely

❖ Mihin sote-palveluiden ammattilainen on yhteydessä?

- Yhteydenotto / lastensuojeluilmoitus tehdään palveluista, missä lapsen/nuoren, perheen/läheisten kanssa kyseinen tarve todettu. Kerrotaan mistä kyse, oireet, ongelmat selkeästi, mitä toimenpiteitä, selvityksiä on tilanteessa tehty.

❖ Kun kyseessä päihteet:

- **Päihteiden kokeilua ja oirehtimista** yhteydenottopyyntö sosiaalihuollon tarpeesta
- **Päihteidenkäyttö, riippuvuus** (päihteet, some, pelaaminen) -> lastensuojeluilmoitus ja yhteys päihde- ja riippuvuuspalveluihin

❖ Kun kyseessä käyttäytymisen haasteet, pelaaminen, somen käyttö (riippuvuus):

- **Yhteydenottopyyntö** sosiaalihuollon palveluihin tuen tarpeen arvioinnin pyyntönä / yhteydenottopyyntö sosiaalihuoltoon ja mainitse palaset-interventio
- Perhesosiaalityön ammattilainen kirjaa yhteydenoton sosiaalihuoltolain mukaisena yhteydenottopyyntönä

❖ Päihde- ja riippuvuuspalveluiden ja perhesosiaalityön yhteistyön alkaminen:

- Hyödynnetään palaset-koulutusta ja kontaktoidaan työpari palveluista
- Perhesosiaalityö -> päihde- ja riippuvuuspalveluiden infoon yhteys
- Päihde- ja riippuvuuspalvelut -> yhteydenottopyyntö sosiaalipalveluihin

❖ **Yhteydenottopyyntö tehdään asiakkaan suostumuksella tai yhdessä asiakkaan kanssa. Lapsen osalta lapsen tai huoltajan suostumus**

Missä prosesseissa?

❖ Perhesosiaalityössä voidaan aloittaa palaset-interventio joko

- palvelutarpeen arvioinnissa
Palvelutarpeen arvioinnissa, intervention avulla saadaan käsitys perheen kokonaistilanteesta. Mahdollisesti selviää juurisyitä lapsen päihteiden käyttöön tai riippuvuuden muodostumiselle. Tällöin intervention avulla saavutetaan käsitys siitä, voidaanko sosiaalipalveluiden tuella auttaa lasta ja tukea vanhempia kasvatustyössä ja perheen tilanteessa. Onko samanaikaisesti tarvetta muulle sosiaalihuoltolain mukaiselle tuelle? Jatkotoimenpiteet, jatkohoito, seuranta, mitä palveluita ja tukea lapsi ja perhe tarvitsee selvitäkseen jatkossa, pohditaan intervention viimeisellä kerralla
- perhetukipalveluiden asiakkuudessa
Tällöin interventio antaa käsityksen perheen kokonaistilanteesta ja saadaan käsitys siitä, tarvitaanko perheen tueksi muita tukitoimia tai palveluita vai riittikö perheelle tueksi ja avuksi palaset -interventio

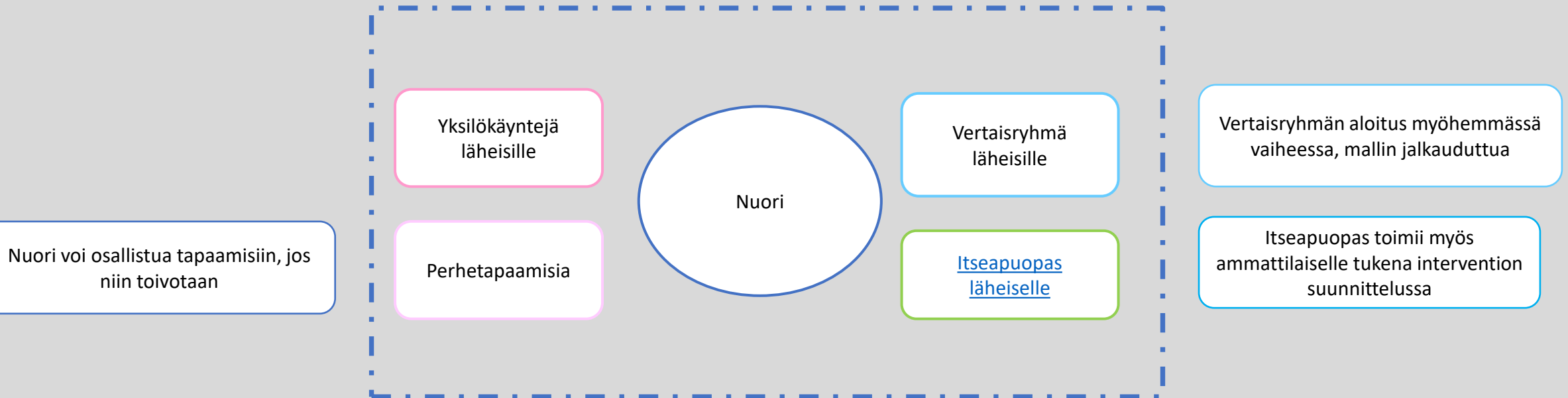
❖ Päihde- ja riippuvuuspalveluissa nuoren kuntoutuksen prosesseissa. Interventiolla tuetaan vanhemmuutta ja vahvistetaan lasta kuntoutumisessa

- **Päihde- ja riippuvuuspalvelut. Info puh. 040 8068101**
- **Palaset-mallin koulutettuja osaajia on kaksi**

- **Perhesosiaalityö: Palaset-mallin koulutettuja osaajia kaksi**
- **Lastensuojelussa on osaajia, mutta avohuollossa ei tällä hetkellä yhteyshenkilöitä**
- **Yhteydenottopyyntö, soiten sivuilla, [linkki tässä](#)**

Palasista eteenpäin- interventio

- Mallin taustalla kansainvälisesti tutkittu ja testattu Addiction and the Family International Network verkoston 5-step- menetelmä
- Suomessa mallista kehitetty huumeita käyttävien nuorten läheisten tuki (sininauhaliitto)
- Päihde- ja riippuvuusongelmat usein synnyttävät kriisin perhe- ja yksilötasolla ja siksi tuki nuorelle ja läheisille tärkeää
- Sininauhaliitto kouluttanut Keski-Pohjanmaan Soiten ammattilaisia ajalla 11/2021-2/2022
- Soitessa mallin kohderyhmänä päihteillä tai riippuvuuksilla oirehtivat nuoret ja heidän vanhemmat/ läheiset. Läheisten vertaisryhmää ei käynnistysvaiheessa voida toteuttaa, koska tarvinnee toteutuakseen useita interventioita samanaikaisesti. Sininauhaliiton verkostotapaamiset -> tietoa myös nettivertaisryhmien toteuttamisesta
- Toteutetaan työparinatyöskentelynä päihde- ja riippuvuuspalveluiden ja perhesosiaalityön palaset-malliin koulutettujen välisenä yhteistyönä
- Hyödynnettävissä perhesosiaalityön ja lastensuojelun prosesseissa sekä päihdepalveluiden kuntoutuksen prosessissa

Palasista
eteenpäin-
interventio

Jatkotuki
nuorelle ja
perheelle

Palaset-malli

Kuunteleminen ja
tilanteen
kartoittaminen

Tunteiden
tunnistaminen

ja
kriisitilanteen
selvittäminen

Psykoedukaatio
Ymmärryksen ja tiedon
lisääminen

Selviytymiskeinojen
etsimistä nuorelle
sekä

läheisille

Nuoren sosiaaliset
suhteet: Läheisverkoston
tuki ja voimavarat

Jatkotuki: kartoitetaan
saavutetut

tavoitteet, verkoston
tuki ja voimavarat